

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Французька мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична граматики
Викладач (-і)	асистент Фенюк Леся Богданівна (1-ий та 2-ий семестри); старший викладач Скарбек Ольга Георгіївна (3-ій та 4-ий семестри).
Контактний телефон викладача	0978009479; 0507844131; 0962440693.
Е-mail викладача	lesia.feniuk@pnu.edu.ua halyna.voronko@pnu.edu.ua olhaskarbek@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС, 360 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	відповідно до розкладу викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна “Практична граматики” викладається на першому та другому роках навчання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня спеціальності 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Основними організаційними формами навчання є практичні заняття. Кожен семестр закінчується заліковою роботою. Завданнями практикуму є ознайомлення студентів із граматичною структурою французької мови та правилами утворення граматичних категорій притаманних тій чи іншій частині мови. Курс викладається французькою та українською мовами.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу практичної граматики є забезпечення студентів практичними знаннями граматичної будови французької мови, необхідними для викладача, викладача вищого навчального закладу та вчителя - предметника середньої школи і</p> <p>Завданням навчальної дисципліни “Практична граматики” є розвиток <i>комунікативних, соціолінгвістичних, прагматичних</i> компетенцій, подальше формування <i>когнітивної</i> компетенції (здібності навчатися), що передбачає розвиток лінгвістичної ерудиції, логічного, аналітичного мислення, розв; иток навичок самооцінки, рефлексивного ставлення до навчальної ситуації, навичок користування довідковою літературою.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Засвоєння навчальної програми дисципліни має забезпечити формування таких компетентностей:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді та автономно; - здатність спілкуватися іноземною мовою; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності. <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення структури філологічної науки; - здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; - здатність вільно оперувати спеціальною граматичною термінологією для розв’язання 	

професійних завдань; виокремлювати основні види, форми, відмінки, значення повнозначних частин французької мови; аналізувати видо-часові форми активного і пасивного станів дієслова, схеми переведення прямої мови у непряму, узгодження часів; модальні дієслова базові та з відтінками значень; правила вживання артикля з іменниками різних семантичних груп;

- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; граматично правильно будувати та вживати французькі розповідні (стверджувальні, питальні, заперечні), спонукальні речення із правильним розташуванням і узгодженням усіх членів речення; диференціювати значення артиклів та правильно використовувати їх з іменниками різних семантичних груп; диференціювати безособові форми дієслова, правильно перекладати речення з безособовими формами дієслова українською мовою, здатність правильно будувати речення з безособовими формами дієслова в усному і письмовому мовленні; диференціювати способи дієслова; диференціювати форми умовного способу на позначення реальної та нереальної умови;

- здатність до організації ділової комунікації. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. Здатність пояснювати граматичний матеріал французькою мовою.

У результаті навчання студент повинен:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською та французькою й англійською мовами усно й письмово;

- організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності;

- знати й розуміти систему мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

- знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. Знати граматичні принципи і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та французькою мовами;

- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

- використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;

- здійснювати синтаксичний аналіз речень у текстах різних стилів і жанрів французькою мовою. Знати й розуміти основні поняття та концепції французької граматики, вміти застосовувати їх у професійній діяльності;

- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних граматичних задач і проблем у професійній діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	132
самостійна робота	228

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /
---------	---------------	------	---------------

		(рік навчання)	вибірковий
1, 2, 3, 4	035 Філологія	1 та 2 роки навчання	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Семестр I			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. La structure de la phrase. L'article La structure de la phrase. Les particularités de la phrase française. L'ordre des mots. Les parties du discours. L'article défini et indéfini.		-	4 год 6 год
Тема 2. Les déterminatifs. Les adjectifs possessifs. Les adjectifs démonstratifs. Les articles contractés.		-	4 год 6 год
Тема 3. Conjugaison des verbes. Les verbes du III-e groupe. Conjugaison des verbes du I-er groupe. Les verbes pronominaux. Les verbes être et avoir. La proposition interrogative. L'inversion.		-	4 год 6 год
Тема 4. Le nom. La formation du féminin des substantifs. Les formes particulières du féminin.		-	2 год 4 год
Тема 5. Le pluriel. La formation du pluriel des substantifs. Les exceptions du pluriel.		-	2 год 5 год
Тема 6. L'Impératif. L'Impératif des verbes du I-er groupe. L'Impératif des verbes du III-e groupe. La négation.		-	4 год 6 год
Тема 7. L'adjectif. La formation du féminin de l'adjectif. Les formes particulières du féminin.		-	2 год 5 год
Тема 8. Le pluriel. La formation du pluriel des adjectifs. La place des adjectifs.		-	2 год 5 год
Тема 9. Le pronom. Les pronoms personnels sujet. Les pronoms personnels COD et COI. La place des pronoms personnels compléments.		-	4 год 6 год
Тема 10.		-	2 год 5 год

Les pronoms personnels toniques. L'emploi des pronoms personnels toniques. Les tours présentatifs c'est ... qui et c'est .... que.			
Тема 11. Les temps immédiats. Passé immédiat. Formation et emploi. Futur immédiat. Formation et emploi.	-	2 год	4 год
Семестр II			
Тема 1. Les verbes du III-e groupe. Les particularités des verbes du III-e groupe. Les verbes et les locutions impersonnels	-	2 год	6 год
Тема 2. Les pronoms personnels en et y. L'emploi des pronoms en et y. La place des pronoms à l'Impératif.	-	4 год	8 год
Тема 3. L'article partitif. L'omission de l'article. L'emploi de l'article partitif. L'article et la préposition de.	-	4 год	6 год
Тема 4. L'interrogation totale et partielle. La question porte sur le complément direct. La question porte sur le complément indirect. L'emploi des mots interrogatifs.	-	4 год	8 год
Тема 5. Le Passé composé. La valeur du Passé composé et les règles de formation. Les verbes conjugués avec l'auxiliaire avoir. Les particularités des participes passés des verbes du III)-e groupe. Les verbes conjugués avec l'auxiliaire être.	-	6 год	6 год
Тема 6. L'accord du participe passé. Le Passé composé des verbes pronominaux. Les particularités de l'accord du participe passé des verbes pronominaux. L'accord du participe passé des verbes qui se conjuguent avec avoir. Les verbes transitifs et intransitifs au Passé composé. La forme passive.	-	4 год	8 год
Тема 7. L'Imparfait. La formation et les valeurs de l'Imparfait. Les cas particuliers de l'emploi de l'Imparfait. Le Passé composé et l'Imparfait.	-	6 год	6 год
Тема 8. Le Futur simple. La formation et les valeurs du Futur simple. Les particularités des verbes du III-e groupe au Futur simple.	-	4 год	8 год
Семестр III			
Тема 1. Le Passé simple. La formation.	-	2 год	6 год

Les valeurs du Passé simple. Le Passé simple et le Passé composé			
Tema 2 Le plus-que-parfait et le Passé antérieur. La formation et les valeurs du Plus-que-parfait. Le Plus-que-parfait immédiat. La formation et l'emploi du Passé antérieur.	-	2 год	6 год
Tema 3. Le Futur antérieur et le Futur dans le passé. La formation et les valeurs du Futur antérieur.	-	2 год	6 год
Tema 4. La concordance des temps de l'Indicatif. La concordance des temps dans le plan du présent. La concordance des temps dans le plan du passé.	-	6 год	6 год
Tema 5. Le discours indirect. La question indirecte.	-	2 год	6 год
Tema 6. Les pronoms relatifs simples. La notion d'antécédent. Les pronoms relatifs qui, que, quoi . La proposition subordonnée relative.	-	4 год	6 год
Tema 7. Les pronoms relatifs composés. Les pronoms relatifs composés et leur emploi. Le choix du pronom : la fonction dans la phrase et la nature de l'antécédent.	-	2 год	6 год
Tema 8. Le pronom relatif dont. L'emploi du pronom relatif dont . Les particularités de la subordonnée introduite par dont et la spécifique de la traduction. L'adverbe relatif où .	-	2 год	4 год
Tema 9. Les pronoms démonstratifs. Les pronoms démonstratifs simples. Les pronoms démonstratifs composés. Les pronoms démonstratifs neutres et leur emploi.	-	4 год	4 год
Tema 10. L'adverbe. Formation et emploi. Les degrés de comparaison des adverbes. Les homonymes grammaticaux des adverbes et des adjectifs et leur traduction.	-	4 год	4 год
Tema 11. Les degrés de comparaison de l'adjectif. Les formes spéciales et les degrés d'intensité. Les adjectifs employés comme adverbes.	-	-	6 год
Семестр IV			
Tema 1. Les pronoms possessifs et interrogatifs. Les pronoms possessifs. Les pronoms et les tours interrogatifs. Le pronom interrogatif composé lequel .	-	4 год	6 год
Tema 2. Le Conditionnel. La formation et les valeurs du Conditionnel. Le Conditionnel présent et le Conditionnel passé.	-	4 год	6 год
Tema 3. Le Conditionnel et la phrase hypothétique. La corrélation des temps et des modes dans la phrase conditionnelle avec si . L'action réelle et l'action supposée et les particularités de la traduction en ukrainien.	-	2 год	6 год
Tema 4. Le Conditionnel dans la proposition	-	4 год	6 год

indépendante. Le Conditionnel de politesse.			
Тема 5. Les formes non personnelles du verbe. Le participe présent. La formation et l'emploi. Le participe passé et le participe passé composé. L'adjectif verbal et le participe présent.	-	2 год	6 год
Тема 6. Le gérondif. La formation et l'emploi. Le participe présent et le gérondif. La proposition participe absolu.	-	2 год	6 год
Тема 7. L'infinif. L'infinif et l'infinif passé. Les différentes valeurs de la proposition infinitive et leur traduction.	-	4 год	6 год
Тема 8. Le Subjonctif. La formation et les valeurs du Subjonctif. Le présent et le passé du Subjonctif. Le Subjonctif dans la subordonnée complétive après les verbes de volonté. Le Subjonctif après les verbes et les expressions de sentiment.	-	4 год	4 год
Тема 9. Le Subjonctif dans la subordonnée relative. Le Subjonctif dans les subordonnées circonstancielles	-	4 год	4 год
Тема 10, Les adjectifs et les pronoms indéfinis.	-	-	10 год
	ЗАГ.:	360	132
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Необхідні теоретичні знання, практичні навички і вміння вживати відпрацьовані граматичні структури перевіряються на практичних заняттях. Кожен вид роботи на занятті оцінюється за 5- бальною шкалою. За аудиторну роботу студенти можуть отримати максимум 75 балів (середнє арифметичне усіх балів, отриманих на заняттях з ваговим коефіцієнтом 15). Студенти можуть отримати ще 25 балів за підсумкову (інспекційну) контрольну роботу, з яких 10 балів – контроль самостійної роботи. Максимальна оцінка, яку студент може отримати – 100 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Передбачена одна письмова підсумкова робота (максимум 25 балів) вкінці кожного семестру. Завдання розроблені відповідно до пройдених тем протягом семестру та самостійної роботи.		
Семінарські заняття	Семінарські заняття обов'язкові для відвідування, робота студента на кожному занятті оцінюється в 5-тибальній шкалі. Пропущене семінарське заняття повинне бути відпрацьоване студентом у час відведений для контролю самостійної роботи, або ж у інший зручний час для обох сторін. Відпрацювання також може відбуватися в онлайн-форматі.		
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до підсумкового (максимум 75 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.		
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – письмова робота (25 балів).		
7. Політика навчальної дисципліни			

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини більше, як на 15 хвилин.
- У випадку пропуску 5 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його/її підсумкова оцінка буде знижена;
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на практичних заняттях;
- Студент на свій вибір має підготувати один виступ/реферат/презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- Студент може прездати будь-яку тему практичного заняття за умови поважної причини відсутності на занятті;
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує "0" балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

Базова

1. Назарук Г.М. Збірник вправ з практичної граматики французької мови до теми "Артикль" Ів.-Франківськ : Симфонія форте, 2007. – 56 с.
2. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В. Збірник граматичних вправ з французької мови. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2012. – 96с.
3. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я. Французька мова : навчальний посібник для початківців =
4. Manuel de français : niveau débutant/ [Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я.]; заг. ред. Н.Яцків. Вид. друге доповнене. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2019. 356 с.
5. Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматика французької мови : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К. : "Ін Юре", 2008. – 512 с.
6. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Bonenfant J., Gliemann M.-F. Les 500 exercices de grammaire A1. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2005. – 220 p.
7. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Bonenfant J. Les exercices de grammaire A2 . Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2006. – 224 p.
8. Caquineau-Gündüz M.-P., Delatour Y., Jennepin D., Lesage-Langot F. Les exercices de grammaire B1. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2005. – 223 p.
9. Caquineau-Gündüz M.-P., Delatour Y., Girodon J.-P., Jennepin D., Lesage-Langot. Les 500 exercices de grammaire B2. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2007. – 239 p.

Допоміжна

1. Донець Й.І., Лисенко М.М. Практична граматика французької мови. – Київ: Вища школа, 1972. – 257 с.
2. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови : навч. посібник К. : Кондор, 2006. – 160 с.
3. Bescherelle 1. L'orthographe pour tous. – Paris: Hatier, 1992. – 253 p.

4. Bescherelle 2. La conjugaison 12 000 verbes. – Paris: Hatier, 1992. – 175 p.
  5. Bescherelle. Grammaire orthographe vocabulaire. – Paris: Hatier, 1992. – 345 p.
  6. Brunel F., Valette A. Orthographe grammaire conjugaison. – Paris: Armand Colin, 1993. – 150 p.
  7. Delatour Y., Jennepin D., Léon-Dufour M., Teyssier B. Nouvelle grammaire du français. Cours de la Civilisation Française de la Sorbonne. – Paris: Hachette, 2006. – 367 p.
  8. Grevisse M. Le bon usage. Grammaire française avec des remarques sur la langue française d’aujourd’hui. – Paris, 1964. – 1228 p.
  9. Hinard A. Précis de grammaire française. – Paris: Magnard, 1974. – 230 p.
- Poisson-Quinton S., Mimran R., Mahéo-Le Coadic M. Grammaire expliquée du français. – CLE international, 2003. – 430 p.

Викладачі

_____

Фенюк Л.Б., асистент

_____

Скарбек О.Г., ст.викладач